

SMJERNICE ZA DOPUNU STRATEGIJE DIGITALNE HRVATSKE ZA RAZDOBLJE DO 2032. GODINE

O Mreži za razvoj digitalne pismenosti

[Mreža za razvoj digitalne pismenosti](#) je formirana s općim ciljem jačanja međusektorske suradnje i izgradnje kapaciteta dionika iz civilnog, javnog i privatnog sektora za istraživanje i razvoj digitalnog društva u Hrvatskoj. Mreža provodi znanstvena istraživanja i na temelju njihovih rezultata izrađuje smjernice razvoja javnih politika u području digitalne inkluzije, digitalnog obrazovanja i digitalne transformacije rada i zanimanja.

Mreža trenutno broji 25 članica, od toga 15 organizacija civilnoga društva, 7 znanstvenih i obrazovnih ustanova te 3 regionalne i lokalne samouprave. Predstavnici sva tri sektora uključeni su u online radne skupine stručnjaka Mreže koji sudjeluju u istraživanjima i pripremi smjernica kreatorima javnih politika.

Radna skupina za digitalno građanstvo

U prvoj radnoj skupini je provedeno znanstveno istraživanje na temu digitalne inkluzije starijih osoba i osoba s invaliditetom te stanovnika ruralnih sredina i otoka i ispitivanje javnog mnijenja o digitalnoj pismenosti u ruralnim sredinama

Radna skupina za digitalno obrazovanje

U drugoj radnoj skupini znanstveno su istraživani stavovi nastavnika matematike o cjeloživotnom učenju, provedena Ispitivanja potreba jačanja kapaciteta nastavnika informatike u osnovnim i srednjim školama te razvoja digitalnih kompetencija srednjoškolskih nastavnika hrvatskog jezika, stranih jezika i matematike.

Radna skupina za digitalnu transformaciju rada i zanimanja

U trećoj radnoj skupini je provedeno znanstveno istraživanje o digitalnim kompetencijama nastavnika u visokoškolskom obrazovanju, pregledno znanstveno istraživanje o digitalnoj transformaciji zdravstva te ispitivanje potreba digitalne transformacije kulturnih i kreativnih industrija.

Radna skupina za digitalne talente

U četvrtoj radnoj skupini je provedeno pregledno znanstveno istraživanje o interdisciplinarnom učenju razvojem računalnih igara i ispitivanje mišljenja studenata o digitalnim medijskim kompetencijama.

Radna skupina za digitalno istraživanje i razvoj

Peta radna skupina je otvorila R&D Lab, praktikum u kojem se eksperimentira s upotrebom audiovizualnih tehnologija u obrazovanju i osmišljavaju metode interdisciplinarnog projektnog učenja. Na Ljetnoj školi za razvoj digitalne

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

kreativnosti obučavaju se nastavnici i volonteri za primjenu novih metodika učenja u školama.

Radna skupina za digitalni branding

Najbolji primjeri iz prakse članica Mreže za razvoj digitalne pismenosti predstavljaju se na okruglim stolovima i konferencijama Mreže. Na ovim hibridnim događanjima predstavljaju se i najbolji primjeri europske prakse članica međunarodne organizacije All Digital koja broji 81 članica iz 25 europskih zemalja.

Mreža je nastala u sklopu projekta Digitalna.hr, koji je započeo 29.10.2020. i trajati će do 28.10.2023. Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda u iznosu 3.598.871,35 kn.

Ove su smjernice upućene Središnjem državnom uredu za razvoj digitalnog društva u sklopu [e-Savjetovanja](#) koje je održano od 13. do 28. listopada 2022.

Prijedlozi se odnose na dopunu poglavlja:

4.1.1.4 Prioritetno područje provedbe javnih politika 1.4: Transformacija i jačanje konkurentnosti kulturnih i kreativnih industrija;

4.4.1.2 Prioritetno područje provedbe javnih politika 4.2: Razvoj digitalnih kompetencija građana za život i rad uz uporabu IKT-a i

4.4.1.3 Prioritetno područje provedbe javnih politika 4.3: Digitalna tranzicija kao potpora razvoju obrazovnog i istraživačkog sustava.

Prijedlog dopune poglavlja 4.1.1.4. sljedećim tekstom:

PwC-ovo istraživanje „Perspectives from the Global Entertainment & Media Outlook 2022–2026“ ukazuje na rast ukupnih globalnih prihoda od zabave i medija za snažnih 10,4% u 2021., uz očekivanje daljnjeg rasta od 7,3% u 2022. godini. Predviđa se da će 2026. oglašavanje biti najveći pojedinačni sektor koji će činiti gotovo 35,1% svih prihoda globalne industrije zabave i medija. Samo mobilni video oglasi trebali bi ostvariti prihode od 138,9 milijardi američkih dolara u 2026. Sve više potrošača provodi sve više vremena u digitalnim okruženjima u kojima ih mogu dosegnuti digitalni oglasi i gdje mogu kupovati u realnom vremenu. Distributeri će se usredotočiti na više lokalnog sadržaja unutar nacionalnih tržišta, pa će trend sve veće dostupnosti raznovrsnih medijskih sadržaja, usluga i iskustava nastaviti privlačiti sve veću pažnju potrošača.

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Mreža za razvoj digitalne pismenosti provela je 2021. godine istraživanje o potrebama digitalne transformacije kulturnih i kreativnih industrija u Hrvatskoj ¹. 71,77% ispitanika izjavilo je da prati globalne trendove, ali ih 56,47% nema vlastitu strategiju digitalne transformacije poslovanja. 68,24% ispitanika smatra da je posljednjih pet godina u njihovom poduzeću, obrtu, udruzi ili ustanovi došlo je do bitnih promjena poslovnih procesa uzrokovanih digitalnom transformacijom, no samo ih 25,89% smatra da formalno obrazovanje u Hrvatskoj omogućuje stjecanje za to potrebnih kompetencija. Za 80,48% ispitanika važni su podaci o publici, za njih 76,83% digitalni marketing, za 72,5% analiza poslovnih podataka, a za 68,29% organizacija hibridnih događanja. Nužno je u sklopu strategije osigurati sredstva za edukaciju u ova četiri područja za koju je bilo zainteresirano između 48% i 64% ispitanika. Samo je 35% ispitanika upoznato s mogućnostima financiranja iz EU fonda Kreativna Europa iz kojeg je moguće financirati kulturne, medijske i međusektorske projekte, pa je jasna potreba izgradnje dodatnih kapaciteta hrvatskih dionika iz kreativnog i kulturnog sektora za prijavu na EU natječaje.

Prijedlog dopune poglavlja 4.4.1.2. sljedećim tekstom:

Prema najnovijem popisu stanovništva iz 2021. godine, udio osoba starijih od 65 godina u ukupnom stanovništvu Hrvatske je u posljednjih 30 godina udvostručen i sada iznosi 22,45%. Prema izvješću Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo iz iste godine, u Hrvatskoj živi 586.153 osoba s invaliditetom što znači da one čine 15,14% ukupnog stanovništva Hrvatske. Mreža za razvoj digitalne pismenosti je 2021. godine provela Istraživanje o potrebama digitalne uključenosti ranjivih društvenih skupina ² i Ispitivanje javnog mnijenja o digitalnoj pismenosti u ruralnim sredinama ³. Rezultati pokazuju da 50% ispitanika ne koristi digitalne javne usluge, a njih više od 58% zabrinuto je za privatnost svojih osobnih podataka. 81% ispitanika se u potpunosti ili uglavnom slaže da bi razvoj digitalne pismenosti građana trebao biti jedan od strateških ciljeva razvoja lokalne zajednice, a njih 86% misli da bi sve jedinice lokalne samouprave trebala imati centar digitalne inkluzije u kojem mogu dobiti pomoć za pristup javnim uslugama na internetu. Za 65% ispitanika troškovi opreme i interneta su vrlo visoki. Ukoliko se ne adresiraju potrebe ranjivih društvenih skupina, digitalna će transformacija javne uprave dovesti ili do poskupljenja javnih usluga ili će velikom dijelu građana te usluge biti nedostupne.

Stoga će se poticati međusektorska suradnja na organizaciji kampanja podizanja javne svijesti o problemima digitalnog jaza i potrebama digitalne inkluzije. Poticati će se otvaranje centara digitalne inkluzije u postojećim prostorima udruga, knjižnica, škola, centara za kulturu i tehničku kulturu, mjesnih odbora,

¹ Ispitivanje potreba digitalne transformacije kulturnih i kreativnih industrija [POVEZNICA](#)

² Istraživanje o potrebama digitalne uključenosti ranjivih društvenih skupina [POVEZNICA](#)

³ Ispitivanje javnog mnijenja o digitalnoj pismenosti u ruralnim sredinama [POVEZNICA](#)

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

domova umirovljenika i sl. Poticati će se razvoj mikrokvalifikacija za e-facilitatore koji će pomagati u digitalnoj inkluziji. Osigurati će se financijska sredstva za osposobljavanje e-facilitatora i provedbu edukativnih programa za ranjive društvene skupine. Poticati će se međugeneracijska solidarnost i organizacija volonterskih programa digitalne inkluzije u kojima će sudjelovati učenici u sklopu programa građanskog odgoja. U oblikovanju edukativnih programa, poticati će se korištenje europskog Okvira digitalnih kompetencija za građane DigComp. U provedbi edukacije, naglasak će se staviti na korištenje sigurnih identifikacijskih certifikata za pristup javnim uslugama u sustavu e-Građani te razvoj osnovnih digitalnih kompetencija u području informacijske i podatkovne pismenosti, komunikacije i suradnje, sigurnosti na internetu i rješavanja jednostavnih problema u digitalnom okruženju.

Prijedlog dopune poglavlja 4.4.1.3. sljedećim tekstom:

Potreba razvoja medijske pismenosti jedan je od razloga izrade nove verzije europskog Okvira digitalnih kompetencija za građane. Zajednički istraživački centar Europske komisije objavio je 2022. godine verziju DigComp 2.2 koja daje sustavni pregled kompetencija i preko 250 primjera znanja, vještina i stavova. Među primjerima medijske pismenosti navodi se istraživačka vještina kako analizirati i kritički procijeniti rezultate pretraživanja i aktivnosti na društvenim medijima, kako identificirati njihovo podrijetlo, kako razlikovati izvještavanje o činjenicama od mišljenja te kako odrediti jesu li rezultati istiniti ili imaju druga ograničenja poput ekonomskih, političkih ili vjerskih interesa.

Povezanost informacijske, medijske i digitalne pismenosti prisutna je i u hrvatskim kurikulumima nastavnih predmeta hrvatski jezik i informatika za osnovne škole i gimnazije.

Kurikulum hrvatskog jezika obuhvaća vještine komunikacije i suradnje u različitim kontekstima, medijima i komunikacijskim situacijama, razvoj kreativne verbalne i neverbalne komunikacije, kritički odnos prema medijskim porukama, razumijevanje utjecaja medija i njihovih poruka na društvo i pojedinca; stvaranje medijskih poruka te njihovo odgovorno odašiljanje. Kurikulum informatike u domeni digitalna pismenost i komunikacije predviđa razvoj kompetencija pronalaženja podataka i informacija, odabiranja prikladnih izvora informacija te uređivanja, stvaranja, objavljivanja i dijeljenja vlastitih digitalnih sadržaja. Učenici uče planirati, stvarati, predstavljati i vrednovati multimedijske projekte.

Mreža za razvoj digitalne pismenosti provela je 2021. godine Ispitivanje potreba jačanja kapaciteta nastavnika informatike u osnovnim i srednjim školama ⁴ u kojem je sudjelovalo 666 nastavnika iz svih županija, od toga 66% ispitanica

⁴ ispitivanje potreba jačanja kapaciteta nastavnika informatike u osnovnim i srednjim školama [POVEZNICA](#)

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

ženskog spola. 59,9% ispitanika iskazalo je interes za sudjelovanje u edukaciji iz snimanja i montaže zvuka, 62,38% iz snimanja i montaže videa, 66,99% iz kreiranja video igara, 66,29% iz kreiranja web stranica, a 58,92% iz pisanja scenarija za multimedijske projekte. Mreža je iste godine provela i Ispitivanje mišljenja 289 studenata o digitalnim medijskim kompetencijama ⁵. 49,07% ispitanika smatra da im je za osobni i profesionalni razvoj važno stjecanje kompetencija snimanja i montaže audio sadržaja, 63,2% snimanja i montaže video sadržaja, 51,67% kreiranja video igara, a 43,28% pisanja scenarija za multimedijske projekte.

U sklopu Strategije digitalne Hrvatske, poticat će se razvoj i verifikacija programa usavršavanja nastavnika hrvatskog jezika i informatike koji će se baviti jačanjem kompetencija kreativnog korištenja Interneta kao dominantnog medija mladih. Programi digitalnog obrazovanja nastavnika i učenika uključiti će kompetencije timskog projektnog učenja, kritičke analize informacija, digitalnog pripovijedanja, korištenja digitalnih uređaja i opreme za audiovizualnu produkciju te softvera za obradu, montažu i distribuciju multimedijskih sadržaja na internetu. Naglasak će se staviti na projektno učenje u sklopu postojećih kurikuluma, jer je praksa pokazala da takva metodika povećava motiviranost mladih, a istovremeno im omogućuje razvoj punog spektra kompetencija za cjeloživotno učenje od jezične i digitalne pismenosti do poduzetnosti, socijalnih vještina i kompetencija kulturnog izražavanja.

⁵ ispitivanje mišljenja studenata o digitalnim medijskim kompetencijama [POVEZNICA](#)

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.